21. **Verjaardagstabel**

Leeftijdsgroep	Ongeveer 16-20 jaar
Kerndoel	Deze les levert een bijdrage aan kerndoel 3 voor rekenen: De leerlingen leren omgaan met tijd in alledaagse situaties.
Leerstofonderdeel	3.3.12 eenvoudige berekeningen in de context van een kalender
Doel van de les	Oefenen in het handig kunnen wegzetten en 'aflezen' van informatie.
Benodigdheden	- voor elke twee leerlingen werkblad 1: van boven naar beneden staan de maanden van het jaar en van links naar rechts de namen van de leerlingen. Ze kleuren of arceren de vakjes die met elkaar in verbinding staan: de maand waarin een bepaalde leerling jarig is - voor elke twee leerlingen werkblad 2: hierop staan de verjaardagen van alle leerlingen uit de groep, die door de leerkracht genoteerd zijn tijdens de voorbereiding - een uitvergroting van werkblad 1 op A3-formaat
Korte samenvatting	De leerlingen bespreken de verjaardagen en de maanden van het jaar. Ze kleuren of arceren in een tabel de maand waarin een bepaalde leerling jarig is. Daarna lezen ze samen af wie er allemaal jarig zijn in de verschillende maanden.
Organisatie	De introductie en de kern wordt klassikaal gedaan. De verwerking van werkblad 1 en 2 gebeurt in tweetallen.
Activiteiten	**Introductie:** Vraag aan de leerlingen wanneer ze jarig zijn. Laat de leerlingen zelf bedenken hoe je de verjaardagen van je groep kunt onthouden en hoe je dat kunt noteren. Laat werkblad 2 zien, waarop alle verjaardagen van de groep staan vermeld. Vraag de leerlingen of je direct kunt zien in welke maand de meeste leerlingen jarig zijn. Vertel de leerlingen dat ze vandaag een heel handig overzicht gaan maken waarop je snel kunt aflezen wanneer er veel jarigen zijn en wanneer er juist weinig of geen leerlingen jarig zijn.

Kern:
Hang het A3-papier op.
Stel vragen en haal kennis op, bijvoorbeeld:
- Met welke maand starten we in het eerste vak en waarom?
- Begint elk jaar met de maand januari?
- Welke maand komt altijd het laatste?
- Hoe kunnen we met één letter bijvoorbeeld de maand januari aangeven, zodat we die in het kleine hokje kunnen invullen?

Laat de lege tabel zien en vul samen met de leerlingen de tabel met de namen van de maanden (verticaal, voor de kolommen - zie vb. januari) en de namen van de leerlingen (kop van de tabel, horizontaal) in. Vraag wie er jarig zijn in de maand januari. Kleur of arceer het vak van de maand waarin een bepaalde leerling jarig is (kijk in de rij naast de betreffende maand en ga met je vinger steeds een vakje naar rechts tot je bij de kolom uitkomt waarboven de naam van de leerling staat).
Door met een leeg A4-blaadje de rijen van de andere maanden te bedekken kunnen de leerlingen beter zien wanneer ze bij het goede vakje zijn. Het blaadje kan ook verticaal 'meegeschoven worden' tot je bij de goede naam bent gekomen. Ook dan is het handig om met de vinger bij te wijzen.
Als er niemand in die maand jarig is, ga je naar de volgende maand, tot alle maanden zijn ingevuld.
Bespreek daarna met de leerlingen wat ze opvalt.
Zijn er bijvoorbeeld meerdere jarigen in de maand maart?
In welke maanden is er niemand jarig?
Wie zijn er binnenkort jarig?
Wie zijn pas volgend jaar weer jarig?

Verwerking:
De leerlingen maken in tweetallen werkblad 1. Op werkblad 2 staan de verjaardagen van alle leerlingen uit de groep genoteerd. Dit werkblad gebruiken ze om de informatie op te zoeken.
Haal het A3 formulier van het bord en vraag de leerlingen om deze opdracht nu met z'n tweeën uit te voeren.

Afsluiting:
Bespreek de werkbladen en probeer eens helder te krijgen of de leerlingen weten waar je dit soort schema's nog meer voor kunt gebruiken (toepasbaarheid). Bijvoorbeeld een klussenschema, stagerooster enz.

Aandachtspunten

Als leerlingen nog niet met tabellen hebben gewerkt kan deze oefening moeilijk zijn.

Differentiatie

Makkelijker
- maak een strook met 12 vakken waarin de maanden van het jaar staan en laat de namen van de leerlingen hierin schrijven
- maak een verjaardagskalender en tel hoeveel jarigen er in één maand zijn
- maak één maandoverzicht en schrijf de verjaardagen bij de dag van de maand
- maak een tabel met leeftijden, dat vermindert het aantal keuzevakjes

Moeilijker
- laat per leerling het getal van de dag (datum van de verjaardag) invullen in het betreffende vak van de maand waarin de leerling jarig is. Laat tellen hoeveel mensen er bijvoorbeeld allemaal in de eerste helft van de maand geboren zijn of op de eerste van de maand

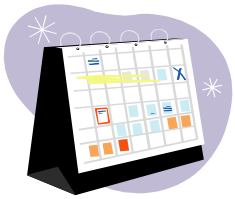
Vervolgactiviteiten

Plannen van een verjaardag.

Tabel van de weersomstandigheden in een maand (per dag opgetekend).

De feestdagen als Nieuwjaarsdag, Paasfeest, verjaardagen van familieleden, vrienden en dergelijke invullen.

Werkblad 1

→ Horizontaal: namen invullen
↓ Verticaal: maanden invullen met de eerste 3 letters van de maand

jan												

Werkblad 2

De leerkracht schrijft de namen op van de leerlingen en de bijbehorende verjaardagsdatum.

Naam	Jarig op